

ANDUĞU'DAN ALTUNHİSAR'A TARİHSEL GELİŞİM

HISTORICAL DEVELOPMENT FROM ANDUĞU TO ALTUNHİSAR

DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/cahij.47254>

NEVZAT TOPAL

Özet

Niğde ve çevresinde Neolitik dönemden itibaren yerleşim izlerine tesadüf edilmektedir. Niğde çevresi bulunduğu jeopolitik konumdan dolayı tarih boyunca çok sayıda medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Günümüzde Altunhisar olarak bilinen yerleşim yeri ve çevresinin de benzer bir tarihi geçmişe sahip olduğu görülmektedir. Altunhisar çevresinde de eski medeniyetlerin kültürel izlerini görmek mümkündür. Altunhisar çevresinin Malazgirt Zaferinin takiben 1080'li yıllarda Türk hâkimiyetine girdiği düşünülmektedir. Türk hâkimiyetinin gerçekleştiği sıralarda bölgenin en önemli yerleşim biriminin Anduğu olduğu görülmektedir. Selçuklular ve Beylikler döneminde Niğde şehrine tabi olan yerleşim birimlerinden biri olup dönemin kaynaklarında ismi zikredilmektedir. Aksaray'ın 1323 yılında telif ettiği Müsameretü'l-Ahbar isimli eserde Anduğu vilayeti ile ilgili önemli kayıtlara tesadüf edilmekte olup Anduğu Vilayetinin Niğde kalelerinden biri olduğu belirtilmektedir. Vilayet ifadesinin kullanılması da önemli bir idari statüye sahip olduğunu göstermektedir. Beylikler döneminde de Anduğu'nun önemli bir yerleşim birimidir. Karamanoğulları hakkında önemli bilgiler veren Şikârî'nin Karamannâme isimli eserinde bu hususla ilgili kayıtlara tesadüf edilmektedir. 15. yüzyılın ikinci yarısında düzenlenen vakıf defterlerinde de Anduğu ismi ile birlikte Ortaköy isminin de zikredilmeye başlanmıştır. Evliya Çelebi'nin bölgede yaptığı seyahat sırasında ismini Ortaköy olarak zikrettiği görülmektedir. 19. Yüzyılda düzenlenen Konya Vilayet Salnamelerinde Anduğu Nahiyesi olarak ismi zikredilmekte olup, merkez yerleşim biriminin adı Ortaköy olarak belirtilmektedir. Cumhuriyetin ilanından sonra yapılan idari düzenlemede Bor kazasına Ortaköy olan ismi ile bağlı bir nahiyeye merkezidir. 1956'da ismi Altunhisar olarak değişmiştir. 1990 yılında Niğde'ye bağlı bir ilçe merkezi durumuna gelmiştir.

Anahtar Kelimeler

Niğde, Altunhisar, Ortaköy, Anduğu.

Abstract

Traces of settlements in Niğde and its surroundings have been encountered since the Neolithic period. Due to its geopolitical position around Niğde, it has hosted many civilizations throughout history. It is seen that the settlement and its surroundings, known as Altunhisar today, have a similar historical background. It is possible to see the cultural traces of ancient civilizations around Altunhisar. It is thought that the Altunhisar region came under Turkish rule in the 1080's, following the Malazgirt Victory. During the Turkish domination, it is seen that the most important settlement in the region was Anduğu. It is mentioned from the sources of the period that it was one of the settlements subject to the city of Niğde during the Seljuks and Principalities period. In the work named Müsameretü'l-Ahbar, which Aksaray'ı wrote in 1323, important records about the province of Anduğu are encountered. It is mentioned here that the Anduğu Province is one of the castles of Niğde. The use of the phrase province also shows that it has an important administrative status. It is seen that Anduğu was an important settlement unit in the period of principalities. In the work named Karamannâme by Şikârî, who gave important information about the Karamanoğulları, records regarding this issue are found. We can see that the name Ortaköy began to be mentioned along with the name Anduğu in the foundation registers held in the second half of the 15th century. It is seen that Evliya Çelebi mentioned his name as Ortaköy during

his travels in the region. In the Konya Provincial Yearbooks held in the 19th century, its name is mentioned as Anduğu District, and the name of the settlement is stated as Ortaköy. In the administrative regulation made after the of the Republic, it is a sub-district center connected to the Bor district with the name Ortaköy. Its name was changed to Altunhisar in 1956. In 1991, it became a district center of Niđe.

Keywords

Niđe, Altunhisar, Ortaköy, Anduğu.

References

- Aksarayî, (2000), *Müsameretü'l-Ahbâr*, çev. Mürsel Öztürk, Türk Tarih Kurumu, Ankara.
- Akyurt, Yusuf (1946), *Resimli Türk Abideleri Bor ve Ortaköy*, TTK Kütüphanesi (607'de kayıtlı yazma).
- BOA. 387 (1996), (387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530)–I (Dizin ve Tıpkıbasım), (387 Numaralı Muhasebe Defteri), (Hazırlayanlar: Ahmet Özkılınç, Ali Çoşkun, Gülşen Ergün, Mustafa Karazeybek, Abdullah Sivridağ, Murat Yüzbaşıoğlu), T. C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Ankara).
- Coşkun, Fahri (1996), *888/1483 Tarihli Karaman Eyaleti Vakıf Tahrir Defteri (Tanıtım, Tahlil ve Metin)*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dülgerler, Osman Nuri (2006), *Karamanoğulları Dönemi Mimarisi*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.
- [Tam metne ulaşmak ve tüm referansları görmek için tıklayın.](#)